

Sokrates (469–399 eKr.)

”filosofian isä”

Sokrates: --- nyt hänellä on parempi ote siihen asiaan, jota hän ei tiedä... Olemme toisin sanoen auttaneet häntä lähemmäksi tietoa asian oikeasta laidasta. Nyt hän on valmis halukkaasti tutkimaan, miten asia on, koska ei tiedä sitä... Luuletko, että hän olisi ikinä ryhtynyt tutkimaan ja opettelemaan mitään niin kauan kuin luuli tietävänsä. Eikö näin käynyt vasta, kun hän oli todennut tietämättömyytensä ja joutunut ymmälle ja hänessä heräsi tiedonhalu.

Sokrates (469–399 eKr.)

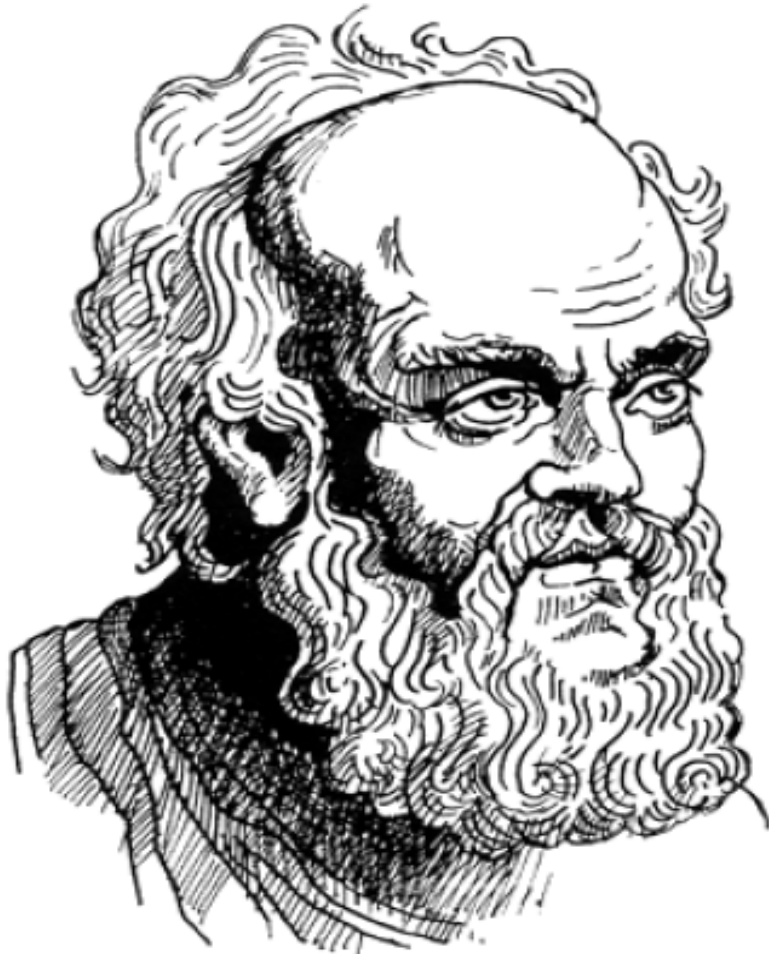
”filosofian isä”

- Tiesi oman tietämättömyytensä
    - tiedostuksen kannalta on pahinta, jos luulee tietävänsä
- (→ paradoksi = järjellinen ristiriita)

Sokrates (469–399 eKr.)

”filosofian isä”

- Kyseli moraalista ja etsi määritelmiä
  - Inhimillinen hyvyys on ymmärtämistä, joten pahuus on ymmärtämättömyyttä eikä kukaan tee tahallaan väärin.
  - On parempi olla oikeudenmukainen ja kärsiä vääryyttä kuin olla epäoikeudenmukainen ja hyötyä siitä.

Sokrates (469–399 eKr.)

”filosofian isä”

- Sokraattinen menetelmä
= dialogia, jolla tuotetaan
suurempi tietämys
keskusteltavana olevasta
asiasta

Väitteiden samanlainen rationaalinen oikeuttaminen

I

Ä sanoo: "Minä olen tehtävään kivoin."

Ö sanoo: "Etkä ole, minä olen."

A sanoo: "Ette kumpikaan ole oikeasti kivoimpia, vaan jokaisella on oikeus mielipiteeseensä."

Minun mielestäni minä olen kivoin, Ä:n mielestä Ä ja Ö:n mielestä Ö (vaikka Ö se nyt ei ainakaan ole)."

II

Ä sanoo: " $5 + 7 = 11$ "

Ö sanoo: " $5 + 7 = 12$ "

A sanoo: "Ei se ole oikeasti kumpikaan, vaan jokaisella on oikeus mielipiteeseensä."

Minun mielestäni $5 + 7 = 14$ (mutta en ole varma, koska laskimeni jäi kotiin)."

- **Onko I:n ja II:n tilanne samanlainen vai onko niillä jokin ero?**
- **Miten esimerkki liittyy sokraattiseen metodiin?**